

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

О. О. Волошенко, ст. викл.
Київський національний університет технологій та дизайну

Одним із основних факторів еколого-орієнтованого розвитку (ЕОР) є його фінансування. Статистична інформація свідчить про те, що в останні роки частка власних коштів у загальній сумі витрат на фінансування інноваційної діяльності, зокрема на впровадження інноваційних еколого-орієнтованих технологій, підприємствами легкої промисловості становила понад 70 %. У той же час, кількість впровадження таких технологій залишається низькою. Це свідчить про необхідність залучення й інших, зовнішніх джерел фінансових ресурсів. При цьому важливим є раціональне комбінування зовнішніх та внутрішніх джерел фінансування еколого-орієнтованого розвитку (рис. 1).

З метою обґрунтування доцільності інвестування в ЕОР необхідним є визначення економічного, екологічного та соціального ефектів від реалізації відповідних інвестиційних проектів. Вибір джерел фінансування ЕОР підприємства пропонуємо здійснювати в залежності від очікуваних ефектів.

Під еколого-економічним ефектом розуміють алгебраїчну суму традиційного економічного (як правило, позитивного) та екологічного (як позитивного, так і негативного) ефектів у матеріальному виробництві і невиробничій сфері, які часто досягаються з різним проміжком часу, лише в окремих випадках - одночасно.

Відповідно до рис. 1 на першому етапі фінансування ЕОР може здійснюватись за рахунок прибутку підприємств, кредитних та державних коштів, коштів інвесторів та екологічних фондів. На другому етапі фінансування ЕОР може здійснюватись за рахунок зменшення екологічних штрафів та платежів, ресурсозбереження та продажу прав на забруднення (за умови запровадження такого інструменту в Україні).

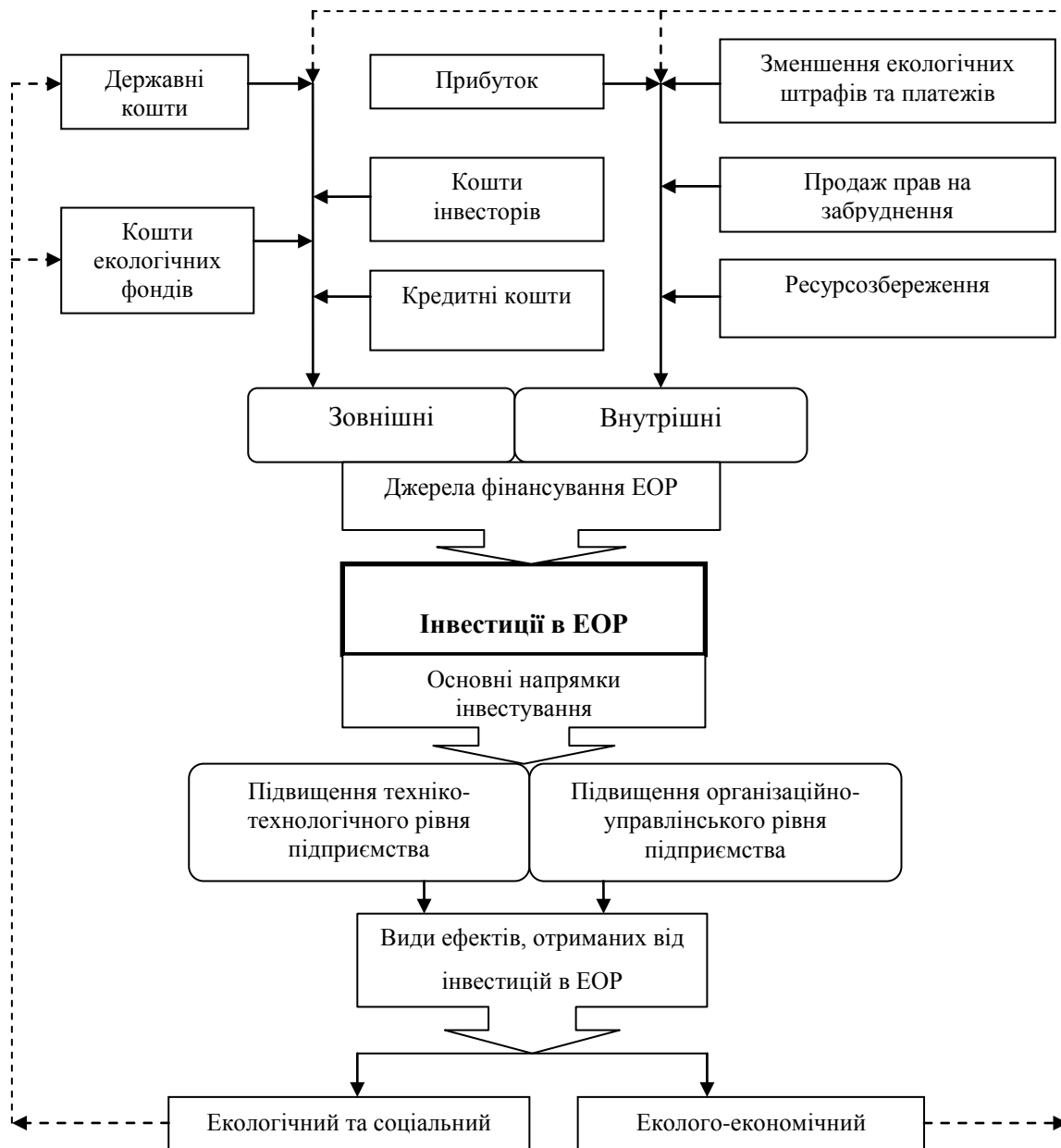

Рис.1. Напрямки інвестування в ЕОР та джерела його забезпечення
(розроблено автором)

Оскільки фінансові ресурси підприємств є обмеженими, то необхідно обрати оптимальні напрямки інвестування в еколого-орієнтований розвиток. Це можливо здійснити за допомогою економіко-математичної моделі (ЕММ) оптимізації процесу інвестування в еколого-орієнтований розвиток, що забезпечить вибір найкращого варіанта відповідно до прийнятого критерію та існуючих обмежень.

Оптимізація процесу інвестування в еколого-орієнтований розвиток передбачає вибір таких напрямків інвестування, які б мінімізували питомі витрати при забезпеченні найвищого організаційно-технічного рівня підприємства в контексті еколого-орієнтованого розвитку. За результатами оцінки організаційно-технічного рівня підприємства в контексті еколого-орієнтованого розвитку та аналізу господарської діяльності в цілому визначаються можливі напрямки інвестування, можливість реалізації конкретних інвестиційних проєктів, зокрема, прогнозований ефект від їхньої реалізації, часові та фінансові обмеження.

Процес оптимізації інвестування в еколого-орієнтований розвиток підприємства передбачає виконання таких завдань:

- розробка цільової функції інвестицій в ЕОР, яку необхідно формувати на основі результатів оцінки організаційно-технічного рівня підприємства в контексті еколого-орієнтованого розвитку;
- встановлення величини фонду еколого-орієнтованого розвитку підприємства (ФЕОРП). Формування такого фонду рекомендується здійснювати у залежності від фінансового стану підприємства, а саме: як частки чистого прибутку та залучених коштів;
- визначення оптимального розміру інвестицій в ЕОР, за окремими напрямками;
- формування ЕММ оптимізації процесу інвестування в ЕОР та її оцінка. У випадку одержання незадовільних результатів оцінки оптимізаційної моделі необхідно здійснити її коригування у відповідності до нових умов зовнішнього середовища та ОТРП(ЕОР), що забезпечить динамічність даної моделі.

Оптимізація процесу інвестування в ЕОР підприємства сприятиме реалізації обраної стратегії еколого-орієнтованого розвитку з мінімальними питомими витратами та забезпечуватиме підвищення фінансових показників його діяльності.